

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Regionens revisorer

YTTRANDE HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN ÖVER GRANSKNING AV TILLGÄNGLIGHET TILL SPECIALISERAD VÅRD

På uppdrag av revisorerna har PwC fått i uppdrag att genomföra en granskning av tillgänglighet till specialiserad vård. Granskningens syfte är att bedöma om hälso- och sjukvårdsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig tillgänglighet med en god intern kontroll.

Den sammanfattande bedömningen är att hälso- och sjukvårdsnämnden inte helt säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits för att uppnå målet om att ha en tillgänglig vård samt hantera den uppskjutna vården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderas att:

- säkerställa att regionplan och förvaltningsplanen redovisar samma nulägesiffror för indikatorn om andel väntande patienter som väntat 90 dagar eller kortare till operation/åtgärd inom specialiserad vård.
- säkerställa att de målsättningar som finns i Region Västmanland för första kontakt och operation/åtgärd överensstämmer med de krav som ställs i den nationella lagstadgade vårdgarantin.
- ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att kontinuerligt utvärdera de satsningar som görs för att förbättra tillgängligheten, och att återkoppla detta till nämnden.
- säkerställa en effektiv styrning genom att i större utsträckning agera på rapporterade målavvikelser och att vidta lämpliga åtgärder för att säkra måluppfyllelse.
- säkerställa att det finns en tydlig prioritering som inkluderar konsekvensbeskrivningar och överväganden mellan verksamhetsmål och ekonomiska mål.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden fattade 2023-11-13, §144, beslut om en viljeinriktning att minska hyrbemanning i syfte att skapa en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare. Beslutet fattades för att långsiktigt säkerställa patientsäkerheten, skapa en god tillgänglighet och minska kostnader, även om det riskerade att på kort sikt innebära tillfälligt minskad tillgänglighet.

Det är ett beslut som även flera andra regioner nationellt har en liknande inriktning kring.

Det är viktigt att lyfta fram att granskningen enbart gäller vård som bedömts kunna vänta. Region Västmanland har en god tillgänglighet för akuta besök samt för vård som inte kan vänta. Ur nationell synvinkel har vi inte en avvikande utveckling av tillgängligheten, utan följer rikets utveckling, men på en bättre nivå.

Skillnader i nuläggssiffror mellan regionplan och förvaltningsplan är naturligtvis inte bra. Framöver kommer framtagande av utfall samordnas för att undvika att detta upprepas.

Region Västmanlands mål är självklart att uppfylla den nationella vårdgarantin. Formuleringarna om att uppnå vårdgarantin till 90 % för operation/åtgärd respektive 95 % för första kontakt till januari 2027 är endast delmål, vilket kommer att förtydligas i kommande förvaltningsplan.

I Region Västmanland finns en god struktur gällande att styra och följa upp tillgängligheten. Alla verksamheter måste löpande inkomma med åtgärdsplaner för hur vårdgarantin ska uppnås. Detta ska även säkerställas när produktionsplaner tas fram, då dessa ska innehålla en plan för hur vårdgarantin ska uppnås.

Tillgängligheten rapporteras kontinuerligt till nämnden, vid varje månadsrapport. Extra eller nya insatser rapporteras särskilt, som exempelvis EPOS eller fler öppna operationssalar. Statsbidragen för tillgänglighet och vad de använts till rapporteras också regelbundet. Vid avvikande/negativa trender så berörs de särskilt vid månadens rapportering till nämnden.

Region Västmanland har väl utarbetade och kraftfulla åtgärder som just nu genomförs och ska påbörjas för att förbättra tillgängligheten. EPOS verksamhet är fortfarande under uppbyggnad och förbättrar kontinuerligt tillgängligheten till operation. Vi satsar även på att utöka vår operationssalskapacitet i Västerås. Alla verksamheter ser över sin mottagningsverksamhet löpande, och utöver att öka sin produktion tas det fram flertalet förändringar i arbetssätt, vilket minskar behov av antal besök med bibehållen kvalitet gällande utfall - till exempel gällande hörapparatutprovning och strålbehandling av cancer. Styrkorna i detta arbete är att det sker i god samverkan med fackförbund och kommunala verksamheter samt i samråd med övriga regioner inom Sjukvårdsregion Mellansverige.

En mycket viktig parameter i arbetet med vårdflöden är att strukturera dessa inför öppningen av Nytt akutsjukhus Västerås, vilket medför en stor mängd förändrade arbetssätt.

En god tillgänglighet har trots de senaste årens post-covidutmaningar, stora ekonomiska utmaningar samt kraftigt sänkt andel inhyrd personal kunnat

bibehållas genom ansvarstagande chefer och mycket engagerade och hängivna medarbetare.

Det kan finnas ett motsatsförhållande mellan ekonomiska krav och tillgänglighet, vilket beskrivits ovan avseende hyrbemanning där nämnden gjorde avvägningen att arbetet med oberoende hyr kunde få negativ konsekvens för tillgängligheten för de minst prioriterade medicinska tillstånden som kan vänta.

Avslutningsvis kan invånarna i Region Västmanland känna sig trygga med att de i dagsläget får en god sjukvård med en hög tillgänglighet ur en nationell jämförelse och att de före 2029 kommer att få vård inom den nationella vårdgarantin.

För hälso- och sjukvårdsnämnden

Lina Ekengren
Ordförande
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Lars Almroth
Hälso- och sjukvårdsdirektör